

JACOBSENIANA

Skrifter fra J. P. Jacobsen Selskabet

Nr. 14, 2020

Udgiver:

J. P. Jacobsen Selskabet, Thisted Museum, Jernbanegade 4, 7700 Thisted
samt Institut for Kommunikation og Kultur, Aarhus Universitet,
Langelandsgade 139, 8000 Århus C

Redaktion:

Jørn Erslev Andersen og Svend Sørensen

Dtp:

Karin S. Fredsøe, Tilde Grafisk

Tryk:

Fjerritslev Tryk

Oplag:

250

© J. P. Jacobsen Selskabet og forfatterne

ISBN 978-87-88945-72-0

Gratis for medlemmer af J. P. Jacobsen Selskabet.

Kan i begrænset omfang rekvireres ved henvendelse til J. P. Jacobsen
Selskabet, Thisted Museum, Jernbanegade 4, 7700 Thisted

Elektronisk udgave på J. P. Jacobsen Selskabets hjemmeside:
www.jpjselskabet.dk

Michael Riber Jørgensen

Jacobsen spejlet på tysk

For Jacobsen-kendere er det næppe nogen nyhed, at han allerede kort efter sin død vandt udbredelse i det tyske sprogområde. Andre forfattere og billedkunstnere læste ham med stor iver og lod sig inspirere, både formmæssigt og tematisk, i deres egne værker.

Det er derfor ikke de store revolutionerende opdagelser, den pensionerede gymnasielærer Karl-Ludwig Barkhausen kommer med i sit lille skrift *Jens Peter Jacobsen im Spiegel der deutschen Literatur* (eget forlag, 2019). Alligevel har den som receptionshistorie nogle gode og vigtige pointer, hvoraf et par eksempler skal nævnes i det følgende.

Allerede i samtiden var man sig Jacobsens særlige status bevidst. Hans oversætter Marie Herzfeld kaldte i 1903 *Niels Lyhne* for »en slags bønnebog for de yngre malere og poeter«;¹ redaktør Stefan Großmann betegnede den i 1917 som »ikke bare den moderne udviklingsroman, (...) den var vores lærebog udi følsomheden«; og Stefan Zweig kaldte den i 1925 sågar »vor generations Werther« og Jacobsen selv for »digternes digter«.

Det var altså ikke overraskende romanen om den unge kunstner og hans »weltschmerz«, der vakte størst genklang hos de unge tyske kunstnere. Ikke bare temaerne, men også det malende sprog blev dog påskønnet, som når Hermann Hesse i 1900 skrev i en avis-kronik om Jacobsens forfatterskab: »Denne forening af et knivskarpt blik med et sensitivt instinkt for alt hvad der er skønt findes, ud over hos Jacobsen, i ingen anden litteratur.«

Barkhausen forfølger også henvisninger til Jacobsen i generationerne efter, at begejstringen for ham i 1920'erne begynder at aftage. Som

1 De danske oversættelser af citaterne er mine egne.

nævnt er der primært tale om nedslag i stof, der i forvejen vil være Jacobsen-nørder bekendt. Til gengæld er det en ganske udmærket – om end sine steder lidt rodet – oversigt og har dermed sin berettigelse som en indgang for begyndere, der måtte ønske at dykke ned i hans tyske eftermæle.

Marie Grubbe
Zeichnung von Kristian Zahrtmann
(Fra bogens side 17)